

TEZAUROL MONETAR FEUDAL DE LA BELIU (SEC. XII—XIII)

de

AL. SĂȘIANU, E. LĂZUREANU

În anul 1981, la aproximativ 1,5 km de localitatea Beliu și la 500 m de ruinele cetății Beliului, s-a descoperit un mic tezaur, compus din 45 de monede și o brățară cu un manșon cilindric, pe care este gravat un cap de șarpe stilizat.¹

Tezaurul se păstrează în colecția Muzeului sătesc din localitate.

I. Monetăria de Frisach. Episcopul Eberhard I. 1147—1164

1. D=19 mm; G=1,25 g; *Luschin*, Fr. Pf., nr. 5

Interregnum 1164—1183 (tip. ERIACENSIS).
Emisiuni pînă la 1180

2. Av. ... AC ... NSIN

D=20 mm; G=1,02 g; *Baumgartner*, NZ, 28/1935, gr. 1, nr. 1

3. Av. E... ACENIN

D=18 mm; G=1,12; *Baumgartner*, NZ, 28/1935, gr. 1, nr. 1

4. Av. E... ACEINIS

D=20 mm; G=1,20 g; *Baumgartner*, NZ, 28/1935, gr. 1, nr. 1 (?)

5. Av. RI ACELISIN

D=18 mm; G=1,00; *Baumgartner*, NZ, 28/1935, gr. 1, nr. 1

6. Av. ACENSIS
D=20 mm; G=1,15 g; *Baumgartner, NZ, 28/1935, gr. 1, nr. 1*
7. Av. ACENSIS...
D=19 mm; G=1,14 g; *Baumgartner, NZ, 28/1935, gr. 1, nr. 1*
8. Av. ERIACE ... IN
D=20 mm; G=0,98 g; *Baumgartner, NZ, 28/1935, gr. 1, nr. 1*
9. Av. NISIS
D=20 mm; G=1,20 g; *Baumgartner, NZ, 28/1935, gr. 1, nr. 1*
10. Av. Legendă ștearsă.
D=20 mm; G=0,85 g; *Baumgartner, NZ, 28/1935, gr. 1, nr. 1*
11. Av. ... NISI ...
D=18 mm; G=0,84 g; *Baumgartner, NZ, 28/1935, gr. 1, nr. 1*
12. Av. ... CENSI ...
D=20 mm; G=0,99; *Baumgartner, NZ, 28/1935, gr. 1, nr. 1*
13. Av. ... CENSI ...
D=20 mm; G=1,09; *Baumgartner, NZ, 28/1935, gr. 1, nr. 1*
14. Av. E ... NI ...
D=18 mm; G=0,79; *Baumgartner, NZ, 28/1935, gr. 1, nr. 1*
15. Av. ... RIA ... NISIN
D=21 mm; G=1,10 g; *Baumgartner, NZ, 28/1935, gr. 1, nr. 1*
16. Av. ... RIA ... S
D=21 mm; G=1,37 g; *Baumgartner, NZ, 28/1935, gr. 1, nr. 1*

Emisiuni datate înainte de 1183

17. Av. ERIACENSIS
D=18 g; G=1,05 g; *Baumgartner, NZ, 28/1935, gr. 2, nr. 2*
18. Av. E ... CENSIS
D=19 mm; G=1,15 g; *Baumgartner, NZ, 28/1935, gr. 2, nr. 2*

19. Av. €ЯIA ...

D=19 mm; G=1,03 g; *Baumgartner, NZ 28/1935, gr. 2, nr. 2*

20. Av. €ЯIACENSI

D=20 mm; G=1,25 g; *Baumgartner, NZ, 28/1935, gr. 2, nr. 2*

21. Av. EЯIACENSI

D=21 mm; G=1,20 g; *Baumgartner, NZ, 28/1935, gr. 2, nr. 2*

22. Av. Legendă ștearsă.

D=18 mm; G=0,95 g; *Baumgartner, NZ, 28/1935, gr. 2, nr. 2b*

23. Av. ... AC ...

D=15/17 mm; G=0,85 g; *Baumgartner, NZ, 28/1935, gr. 2, nr. 2 (?)*

24. Av. Legendă ștearsă.

D=18 mm; G=0,93 g; *Baumgartner, NZ, 28/1935, gr. 2, nr. 2*

25. Av. ... SI

D=19 mm; G=0,63 g (frag.); *Baumgartner, NZ, 28/1935, gr. 2, nr. 2*

26. Av. E... SI

D=18 mm; G=1,10 g; *Baumgartner, NZ, 28/1935, gr. 3, nr. 3*

Episcopul Adalbert (1183—1200).

Emisiune datată înainte de 1190

27. Av. ACENINEE

D=20 mm; G=1,91 g; *Baumgartner, NZ, 28/1935, gr. 6, nr. 12*

Monede emise de arhiepiscopul Eberhard II de Salzburg (1200—1246).

Emisiuni datate înainte de 1220

28. Av. +GBERHA - RDSEPS

D=18/21 mm; G=1,30 g; *Luschin, Fr. Pf, 10*

29. Av. €BE... H...

D=17 mm; G=1,29 g; *Luschin, Fr. Pf, nr. 10*

30. Av. ΕΒΕ... Η... ΡΔΣΕΡΣ

D=17/19 mm; G=1,34 g; *Luschin, Fr. Pf.*, 10

Emisiuni datate înainte de 1235

31. Av. †ΕΒΕΡΗ... Σ

D=18/19 mm; G=1,18 g; *Luschin, Fr. Pf.*, nr. 13

32. Av. ΧΕΒΕΡΗΑ - ΡΔΣ

Rv. FRINACH

D=19 mm; G=1,10 g; *Luschin, Fr. Pf.*, nr. 19

**II. Monetăria din St. Veit.
Ducele Herman (?) (1161—1181)**

33. D=20 mm; G=1,15 g; *Baumgartner, NZ*, 73/1949, nr. 1; V. și la *Luschin*, nr. 184 (?) pt avers.

34. D=22 mm; G=1,10 g; *Luschin, Fr. Pf.*, nr. 183

35. D=19 mm; G=0,95 g; *Luschin, Fr. Pf.*, nr. 183

Ducele Ulrich II (?) (1181—1202)

36. D=19 mm; G=1,00 g; *Luschin*, nr. 184, dar numai pentru revers

Ducele Bernhard (1202—1256)

37. Av. ΗΕΡΣΟ - ΡΗΗΑ

D=17 mm; G=1,35 g; *Luschin, Fr. Pf.*, 187—188; *Baumgartner, NZ*, 73/1949, p. 96, nr. 4, pl. 4.

38. Av. †ΔΛΧ... ΗΑΡΔΛΟ

D=19 mm; G=1,13 g; *Luschin, Fr. Pf.* 206, dar aici ducele îmbrăcat în zale punctată (cinci rînduri).

39. Av. Legendă ștearsă.

D=18 mm; G=0,90 g; *Luschin, Fr. Pf.*, nr. 200

40. Av. +DVXC CA... NCHIE.

Rv. SΛIT VCIL

D=19/20 mm; G=0,95 g; *Luschin, Fr. Pf.*, nr. 199

III. Monetărie necunoscută (Gurk sau Strasburg).
Emisiune după 1190

41. Av. IAN̄N̄... N

D=20 mm; G=1,30 g; *Baumgartner, NZ*, 28/1935, nr. 41

IV. Monetăria din Graz. Ducele Leopold VI (1194—1230).
Emisiune datată între anii 1215—1222

42. Av. +DVXC LI-VPOLD S (?)

Rv. +ERISACH

D=19 mm; G=1,05; *Luschin, Fr. Pf.*, nr. 301; *Baumgartner, NZ*, 78/1959, p. 25, nr. 32, pl. IV, nr. 13.

V. Monetăria din Gutenwert. Grupa cu cap de leu pe revers.
Emisiune datată după 1228

43. Av. EREDVS... CSHE

D=19 mm; G=1,00 g; *Baumgartner, NZ*, 79/1961, p. 35, nr. 189, pl. VII/189.

VI. Monetărie necunoscută. Posibil Windischgrätz (?)
Circa 1185—1195

44. Av. ... OIHO...

D=20 mm; G=1,02 g; *Baumgartner, NZ*, 79/1961, nr. 57.

VII. Monetărie necunoscută. Tip monetar Frisach

15. Av. €VRH... AL S ...

Rv. FRI SAPH

D=17 mm; G=0,80 g; Cf. *Luschin, Fr. Pf.*, nr. 15.